

Hyttekommuners utfordringer i et nytt helsevesenregime

23.03.2011

Agderforskning

Bakgrunn

- *Lov om helsetjenester i kommunene*: landets kommuner har plikt til å yte helsehjelp til personer som oppholder seg midlertidig i kommunen (§1-1) inklusive hjemmesykepleie og sykehjemsbehandling (§1-3)
- St.meld. nr. 47 (2008-2009) *Samhandlingsreformen*: en rekke helsetjenester som i dag utføres i spesialisthelsetjenesten vil bli overført til kommunene
- Over 50% av den norske befolkningen har tilgang til bolig nr.2 (andrehjem, fritidsbolig, hytte)
- Flertallet av hytteeiere er over 60 år og eldre eiere bruker fritidsboligen i lengre perioder i året
- Fritidsboliger får helårs standard
- Økt forventning om tjenesteytelse

Utfordringer

Behovet for pleie- og omsorgstjenester vil øke i fremtiden

- Økning av sykdommer og kroniske helsetilstander
- En aldrende befolkning (eldrebølgen)
- Restrukturering av primærhelsetjenesten (Samhandlingsreform)
- Økte krav til kvalitet av tjenester
- Økt bruk av fritidseiendommer, spesielt av eldre
- Økt bevissthet i befolkningen om rettigheter

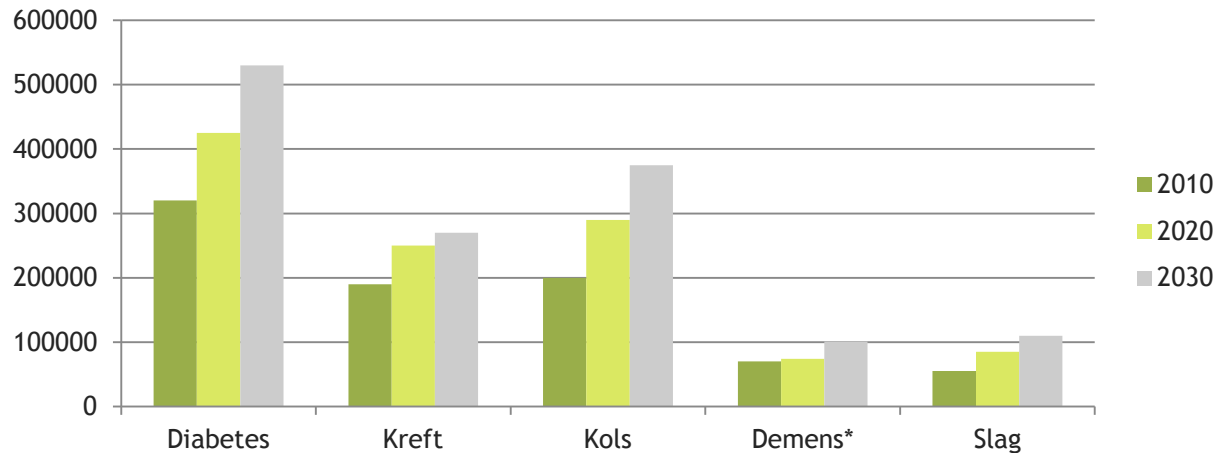
Konsekvenser

- Finansiering av pleie- og omsorgstjenester overfor fritidsboende kan bli en kostnadmessig utfordring for vertskommunen
- Behovet for tilstrekkelig kvalifisert personell til pleie- og omsorgstjenesten vil øke

Utviklingen av viktige sykdommer/kroniske helsetilstander

Agderforskning

Sykdom/kronisk helsetilstand	2010	2020	2030
Diabetes	320000	425000	530000
Kreft	190000	250000	270000
Kols	200000	290000	375000
Demens*	70000	74000	101000
Slag	55000	85000	110000
Antall enkeltdiagnoser	835000	1122000	1386000
Andel av befolkningen	17,20 %	21,75 %	25,80 %
Folketall	4 858 199	5 156 023	5 363 269
*I hovedsak over 65 år			
Kilde: Sosial- og helsedirektoratet , SSB og Helse og omsorgsdepartementet			

Rekruttering av kvalifisert personell

Agderforskning

Store sesongvariasjoner i behov (64 % av hyttekommunene)

Det sesongmessige behovet dekkes gjennom:

- Vikarer fra andre land, videregående skoler
- Full stilling for deltidsansatte i perioden
- Full lønns ansiennitet
- Samarbeid med utdanningsinstitusjoner
- Interkommunalt samarbeid (ca. 40 % av hyttekommunene)

Konklusjoner

1. P.t. vurderer hyttekommunene med få unntak pleie- og omsorgstjenester til fritidsbefolkningen som overkommelig.
2. Det store flertallet av fritidskommunene forventer økt personellbehov i framtiden og er usikre på hvordan den skal dekkes.

Finansiering

Agderforskning

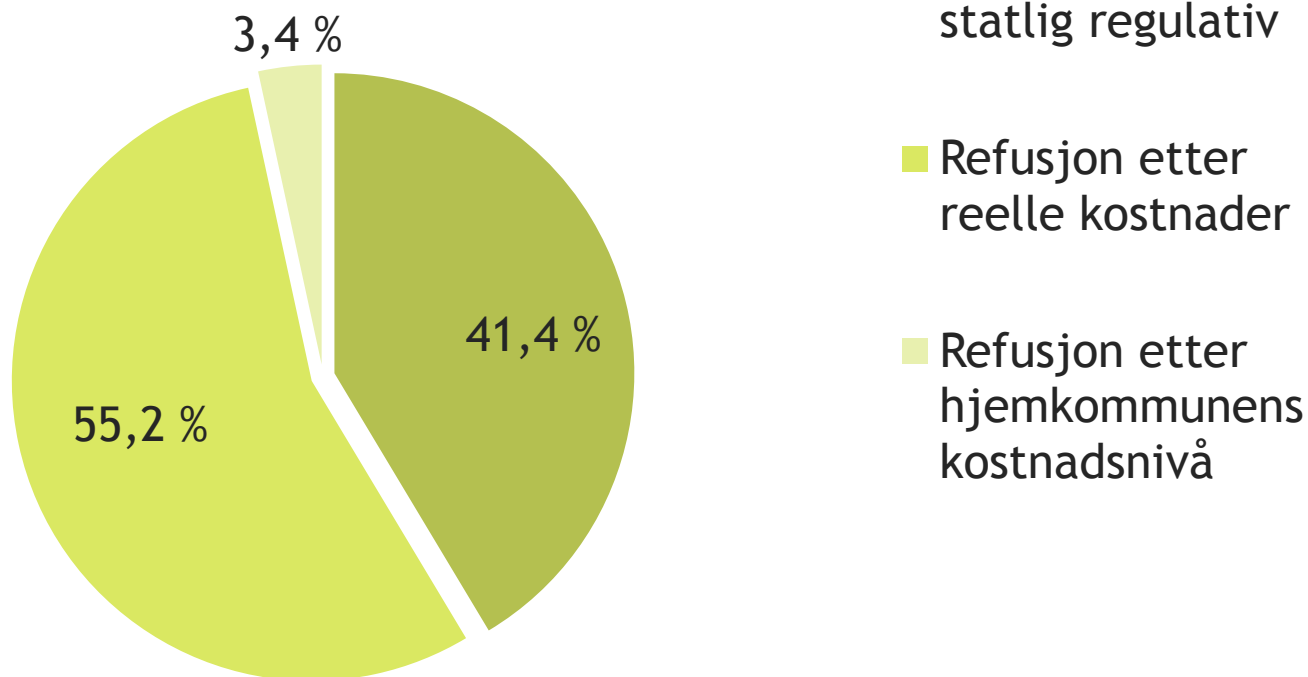
1. **Eiendomsskatt** for fritidseiendommer brukes av 63 prosent av kommunene genererer i snitt bare 2 prosent av den samlede kommuneøkonomien. Lite hensiktsmessig i forhold til utfordringer.
2. **Skjønnsmidler** (kun en kommune) tildeles etter søknad og er avhengig av skjønnsmessig vurdering. Som finansieringsform er skjønnsmidler administrativt krevende og gir lite stabilitet. Lite hensiktsmessig som fremtidig finansieringsmodell.
3. **Bruk av egenbetalingsordninger** er begrenset gjennom forskrift og må ses i sammenheng med brukerens inntekt. Individualisert form for finansiering og lite hensiktsmessig som stabil fremtidig finansieringsstrategi for hyttekommuner.
4. **Refusjonsordning** for pleie- og omsorgstjenester mellom kommunene er ønsket av $\frac{3}{4}$ deler av hyttekommunene og praktiseres på andre tjenesteområder (skole, barnevern) og i Danmark.

Refusjonsordninger

Agderforskning

Aktuelle refusjonsordning for kommunene

Oppsummering

- Usikkerhet knyttet til Samhandlingsreformen overskygger andre mer avgrensede utfordringer.
- På bakgrunn av analyser og drøftinger anbefaler vi hyttekommunene å utrede utfordringer og konsekvenser av lovpålagt rett, framskrivingen av demografi og folkehelse og framtidig ressursbehov til pleie- omsorgstjenester til fritids- og hyttebeboere og ta dette inn i kommuneplanene.
- Videreutvikle interkommunalt samarbeid om pleie- omsorgs- og helsetjenester.
- Vi anbefaler at en refusjonsordning mellom kommuner utredes politisk med utgangspunkt i de ordninger som gjelder for utdannings- og barnevernsektoren og der en også trekker inn erfaringene fra Danmark.
- En refusjonsordning for pleie- og omsorgstjenester mellom kommuner er etter vår vurdering den mest hensiktsmessige framtidige finansieringsmodellen.